

Els primers passos del Consell

Carles-Jordi Guardiola.

Primer president del Consell Català del Llibre per a Infants

El 4 de setembre de 1982 jo era president de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana i com a tal rebia una carta de Margarida Tura que em convocava el dia 15 a una reunió «amb relació a l'assumpte CONSELL CATALÀ DEL LLIBRE PER A INFANTS (Secció Catalana de l'IBBY)». I m'adjuntava l'ordre del dia i la relació dels convocats. Amb la creació de les noves associacions professionals d'editors, escriptors, il·lustradors i bibliotecaris el primer que es buscava era la defensa dels interessos específics de cada sector. Totes, però, tenien un denominador comú que les unia fins i tot per sobre els interessos corporatius: el llibre, i, pel que fa al tema que ens ocupa, el llibre infantil i juvenil. Per això alguns dels membres de les diverses associacions vam veure de seguida que era necessari i possible crear «alguna cosa» que les agrupés a totes i generés sinergies —tot i que aleshores aquesta paraula encara estava per inventar— per potenciar la difusió del llibre infantil i juvenil i perquè pogués actuar de *lobby* tant amb els governs de la Generalitat de Catalunya i de l'Estat Espanyol com en l'àmbit internacional. Vam demanar de seguida al Gremi de Llibreters que s'incorporés al projecte i també al Servei del Llibre de la Generalitat, que s'hi va afegir com a observador. Hi havia, encara, un altre afer que interessava molt a totes les associacions. Quina havia de ser, o podia ser, la representació catalana en els organismes internacionals, sobretot a l'International Board on Books for Young People (IBBY), una vella aspiració a tenir-hi veu i vot propis. A més, urgia. Per la

tardor de 1982 estava convocat el Congrés de l'IBBY a Cambridge i hi havia unes certes possibilitats d'assistir-hi. La bibliotecària Margarida Tura n'era la clau. Per la seva llarga trajectòria en el món del llibre tenia els contactes i estava invitada al Congrés, però seria bo que ja hi pogués anar en representació de la delegació catalana o almenys pogués anunciar el futur de la representació a l'IBBY.

Tanmateix hi havia un problema. Fins aleshores la «representació espanyola» als congressos de l'IBBY l'usufructuava algun funcionari de l'Instituto Nacional del Libro Español (INLE) o algú a

que no
es poden
resumir en

Montserrat Jutge. Escriptora

25 anys
llibres
vint-i-cinc

proposta de l'INLE que, segons sembla, hi assistia més com a espectador que com a delegat d'un grup actiu. Per tant, hi havia unes certes possibilitats que l'IBBY acceptés la delegació catalana, que volia aportar a l'organització internacional saba nova i ganes de fer feina. Aquest era el primer punt de la reunió del 15 de setembre. Hi érem convocats els presidents de les diverses associacions i diferents gremis, i també Josep M. Puigjaner, cap del Servei del Llibre del Departament de Cultura, i Romà Cuyàs, antic president de l'Associació d'Editors, a títol individual, el qual Margarida Tura —veritable motor de tot plegat— havia informat des del començament de la iniciativa i havia mogut voluntats per fer possible el projecte. Venien després els altres punts: Estatuts i Acta de constitució del Consell; Estudi i constitució de la Junta Directiva del Consell; Estudi i constitució de la Junta Directiva i funcionament de la Secció Espanyola, a més d'Altres informacions complementàries i Precs i preguntes. Diversos contactes personals havien precedit aquesta reunió i hi haurà altres reunions posteriors, pràcticament setmanals, en les quals primer s'elegirà la Junta Directiva i a continuació es discutiran l'argument i minuciosament els Estatuts.

Abans d'acabar 1982, sóc elegit president del Consell.

Romà Cuyàs ha insistit perquè accepti aquesta nova responsabilitat. Ja sóc president de l'Associació d'Editors i afegir-hi un nou càrrec em fa respecte però també m'entusiasma engegar un nou projecte. Sóc conscient, però, que seré al capdavant

d'un grup heterogeni —una federació d'associacions sense massa precedents en la nostra història cultural—, que, malgrat el potent nexa d'unió com és el llibre infantil i juvenil, té diversitat d'interessos sectorials. Sé que no serà fàcil i em caldrà molta paciència i mà esquerra. És una nova responsabilitat que accepto com un repte i també perquè la primera junta formada per Maria Artal (bibliotecaris), Sebastià Borràs, secretari (llibreters), Joaquim Carbó, tresorer (escriptors) Romà Dòria (editors), Maria Rius (il·lustradors) i Josep M. Puigjaner (Generalitat de Catalunya), completada a partir del gener de 1983 amb Carme Peris (Associació Catalana d'Amics de l'IBBY) i Jordi Úbeda (Cambra del Llibre) i els canvis de Concepció Carreras per Maria Artal, Eulàlia Sàriola per Maria Rius i Segimon Borràs per Josep M. Puigjaner, és un grup amb ganes de treballar i amb bona sintonia personal. No sóc jo aquí per valorar-ne ara el resultat. Han passat vint-i-cinc anys i altres podran fer-ho amb més coneixement de causa. La discussió dels Estatuts es fa feixuga. Jo tinc ganes d'enllestir-la perquè el Consell es pugui concentrar en l'activitat que li és pròpia. Altres pensen que cal depurar la darrera coma i la discussió s'allargassa. Però al final tot arriba. La Junta Directiva els aprova el 30 de desembre de 1982 i acorda convocar un ple del Consell el 17 de gener de 1983 per a la seva aprovació definitiva.

El Consell es posa a caminar.

Tanmateix, ara podem dir que el Consell aleshores jurídicament «no existia». Tot i que l'acta de la seva constitució és del 5 de juliol de 1982, no serà presentada al Depar-

tament de Treball de la Generalitat, juntament amb els estatuts, fins al 30 de juny de 1983. Gairebé un any més tard! L'activitat del dia a dia passa davant de la legalització. Tant la discussió dels estatuts com l'encaix, encara fràgil, de les diverses peces: Consell, OEPLI, IBBY, etc., fan posposar la redacció i presentació de l'acta de constitució. Però Madrid es mira el Consell i la seva activitat amb cautela no exempta de recel. Com sempre. En totes les reunions de Junta figurarà de manera fixa un punt: «Organització o Secció espanyola». Hom busca la manera de fer quadrar els interessos d'uns i altres. El Consell porta la iniciativa, fet que sempre és un avantatge i impulsa la creació de l'Organización Española del Libro Infantil y Juvenil (OEPLI) que serà finalment l'única veu internacional autoritzada. Estarà constituïda per seccions territorials. De moment, dues: el Consell Català de Llibre Infantil i Juvenil com a única secció catalana i la dita Sección de Madrid, convertida més endavant en Amigos de Libro Infantil y Juvenil. A més, el Consell també aconsegueix altres objectius: la presidència i les reunions de la Junta Directiva tindran alternança territorial Barcelona - Madrid; caldrà pactar, a proposta de cada una de les seccions, els noms dels delegats a congressos i membres de jurats; els premis literaris s'ampliaran a les quatre llengües oficials, etc. Tot plegat un gir copernicà en el tradicional funcionament de les «delegacions espanyoles». Per arribar aquí, a més de la negociació i el pacte, ha anat molt bé l'experiència d'igualtat entre els diversos gremis d'editors en la creació de la Federación de Gremios de Editores de España. Allò que ha estat possible entre els editors també ha de ser-ho en el sector del llibre infantil i juvenil.

Hi havia un encàrrec taxatiu: es tractava de citar un llibre important de la literatura infantil i juvenil catalana per a cadascun dels anys transcorreguts des de la creació de *Faristol* (és a dir: vint-i-cinc anys de la revista, vint-i-cinc llibres de la Literatura Infantil i Juvenil Catalana). I ja t'ho faràs com puguis!, (que no es va poder...).

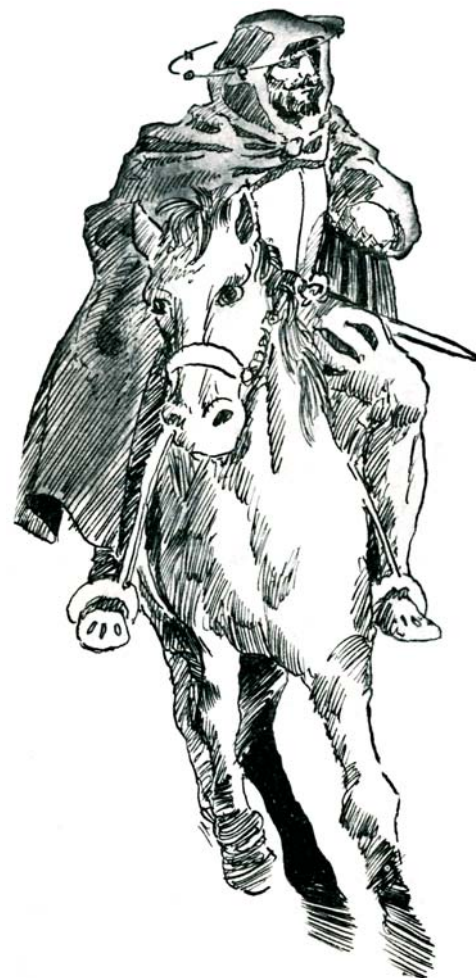
Que l'encàrrec no era fàcil és evident: tothom sap que hi ha anyades més bones i riques que d'altres i, per altra banda, tothom també sap que no és el mateix un novel·lot de quatre-centes pàgines que un abecedari, un llibre de poemes o un àlbum. En la tria i el debat s'hi van arribar a perdre

amics, amigues i doctors. Cal precisar, sobretot, que quan es crea el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (i, consegüentment, la revista *Faristol*) els pilars de la literatura infantil i juvenil catalana de la represa ja estan posats, i que títols com *L'Ocell de foc* (Emili Teixidor), *La casa sota la sorra* (Joaquim Carbó), *La Guia Fantàstica* (Joles Sennell), *Ulls de gat mesquer* (Joan Barceló) o *Trampa sota les aigües*, *Rovelló* o *L'home dels gats* (Josep Vallverdú), fa temps que es consideren tan cabdals com les il·lustracions de Maria Rius, Carme Solé, Fina Rifà, Pilarín Bayés o Glòria Carasusan.

I aquest és el resultat final, forçosament dubtós i necessàriament controvertit, que s'ha intentat raonar tant com era possible per raons d'espai. En alguns títols ha prevalgut el criteri de reconèixer-ne els premis obtinguts, en altres la novetat de l'aportació, en uns tercers el ressò popular. Més val que tot plegat serveixi com a guia d'una evolució (fàcil d'observar en el cas de la narrativa juvenil) que no pas de cànon, perquè en aquest cas estariem definitivament perduts.

(l'article segueix a la pàgina 7)

Finalment, el «lobby català» serà reconegut en l'elecció del primer president i també d'un vicepresident. A proposta del Consell, el Ple de l'OEPLI del 12 d'abril de 1983 elegí Margarida Tura presidenta i Carles-Jordi Guardiola vicepresident 2n. Margarida Tura s'ha fet pregar una mica, però al final ha acceptat i serà una bona presidenta. Tampoc l'OEPLI «no existeix» jurídicament encara. S'ha constituït, segons l'acta, el 27 de juliol de 1982, però la presentació al Ministerio de Trabajo y Seguridad Social no serà fins al 26 de desembre de 1983!, la qual cosa explica com ha estat de complicada i lenta la seva gestació i legalització. Signen a més dels membres del Consell i Margarida Tura (Asociación Española de Amigos del IBBY), per la part catalana, Miguel Azaola i Carmen Olivares (Cámara del Libro de Madrid) i Rafael Martínez Alés (Asociación Española de Amigos del IBBY). El Consell encara impulsarà la creació de l'Associació Catalana d'amics de l'IBBY, per tal de donar entrada a tothom que a títol individual vulgui col·laborar amb els seus objectius, atès que només són membres fundacionals les associacions professionals. També formaran part del Consell com a membres associats la Generalitat de Catalunya i la Cambra del Llibre de Catalunya, principals suports econòmics, tant amb subvencions com en logística, com serà la seu del Consell instal·lada des de la seva fundació en els locals de la Cambra del Llibre. La *Memòria 1983*, la primera que farà el Consell, resumirà amb poques paraules els objectius centrals del Consell: «**Per una necessitat evident de relació de ple dret amb l'IBBY i, també, per estimular la creació i la difusió entre nosaltres dels llibres per a nois i noies, es va decidir la creació del Consell Català del Llibre per a Infants**». Uns objectius que durant vint-i-cinc anys —senyal de bona salut— han portat a terme diverses generacions d'editors, escriptors, llibreters, il·lustradors i bibliotecaris, amb el suport dels diversos governs de Catalunya i les entitats professionals. Una trajectòria que ha d'omplir de satisfacció els creadors del Consell perquè vam dotar-lo d'uns fonaments que han aguantat satisfactòriament el pas dels anys. Almenys per a mi és un goig poder-ho dir per escrit vint-i-cinc anys després.

Premi El Vaixell de Vapor 2007

Vaixell de Vapor, sèrie Taronja
159 Les galetes del Saló de Te Continental
Josep M. Fonalleras / Leonard Beard

La relació entranyable entre la Beatriu i el seu avi s'aprofundeix d'una manera especial d'ençà que veuen junts unes fotografies del temps de la guerra, que trasbalsen l'avi.

Infantil

Premi Gran Angular 2007

150 El secret del bandoler
Llorenç Capdevila

L'Andreu s'assabenta casualment que el seu pare no va morir d'accident sinó assassinat. Ple de ràbia, vol venjar-se. En la recerca de l'assassí, coneix personatges de tota mena, s'enamora bojament, està a punt de deixar-hi la pell i va descobrint qui era el seu pare.

Juvenil